

หากนึกถึงบางเอกในวงการบันเทิงที่เป็นขวัญใจของผู้ชมและได้รับการยอมรับว่าวางตัวดีเสมอต้นเสมอปลาย แน่นอนว่า "เชอรี่ - เจ็มอัปสร สิริสุขะ" คือหนึ่งในชื่อแรกๆ ที่หลายคนนึกถึง หลังจากประกาศเลิกเล่นละคร เธอได้ผันตัวมาทุ่มเทให้กับงานช่วยเหลือสังคมและอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างจริงจัง BOT พระสยาม MAGAZINE มีโอกาสพูดคุยกับคุณเชอรี่ ก่อนที่เธอจะลัดฟ้าไปเรียนต่อปริญญาโท ด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศอังกฤษ โดยบทสัมภาษณ์จะพาทุกท่านมารู้จักกับตัวตนและความคิดของเธอที่จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการทำมาดีและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

AS GREEN AS YOU CAN
ในแบบของ เจ็มอัปสร สิริสุขะ

จากจอแก้ว สู่งานเบื้องหลังเพื่อสังคม

จุดเริ่มต้นของการทำงานเพื่อสังคมของคุณเชอรี่เกิดขึ้นอย่างไม่ได้ตั้งใจ เมื่อปี 2558 เธอได้ร่วมกับเพื่อน ๆ จัดตั้งกลุ่ม Little Help เพื่อระดมทุนให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศเนปาล ซึ่งในขณะนั้นการส่งความช่วยเหลือจากประเทศต่าง ๆ เป็นไปได้ยาก เนื่องจากภูมิประเทศที่เข้าถึงลำบาก ในครั้งนั้นพีโรจน์ (คุณภุภวิศ กฤตพลนารา เจ้าของแบรนด์ Issue) ซึ่งมีเพื่อนเป็นชาวเนปาล ได้ช่วยกลุ่ม Little Help ในการประสานการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยตรง หลังสถานการณ์ของประเทศเนปาลเริ่มดีขึ้น จึงเกิดความคิดที่ต้องการจะสานต่องานอาสาสมัคร ประกอบกับในปี 2559 เป็นช่วงที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาภัยแล้ง จึงได้ชักชวนเพื่อนกลุ่มเดิมเข้าไปแก้ปัญหา แต่ทีมงานขณะนั้นยังไม่มีความรู้เพียงพอว่า ภัยธรรมชาติในลักษณะนี้จะต้องเริ่มแก้ไขจากตรงไหน ในระหว่างนั้นเอง คุณเชอรี่ได้รับการติดต่อจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ที่กำลังจะมีโครงการ "คนยืนได้ ไม่ยืนต้น" จึงมีโอกาสร่วมลงพื้นที่แก้ปัญหาเขาหัวโล้นที่จังหวัดน่าน

"การลงพื้นที่ทำให้เราได้เห็นถึงปัญหาจริง ๆ และเห็นถึงความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ จากตอนแรกที่ไม่รู้เลยว่า จะเริ่มแก้ปัญหาภัยแล้งได้อย่างไร ก็ได้เริ่มเห็นทิศทางและแนวทางการแก้ไขปัญหาและได้นำความรู้ที่ได้มาประยุกต์และจัดตั้งโครงการขึ้นมาชื่อว่าโครงการ Little Forest"

"ตอนที่มาทำงานด้านนี้ ไม่ได้ตั้งใจจะออกจากวงบันเทิง แต่พอทำแล้วยังต้องให้เวลากับมัน ยิ่งทำยิ่งอิน ยิ่งอยากรู้ และยิ่งอยากรจะทำมากขึ้น พอใจมาอยู่ตรงนี้แล้ว ใจที่จะไปอ่านบทละครว่าจะเล่นเรื่องไหนก็เลยลดน้อยลง"

พลังเล็ก ๆ ใน Little Forest

คุณเชอรี่เล่าถึงการลงพื้นที่ครั้งแรกของ Little Forest ว่า แม้เราจะเริ่มลงพื้นที่เรื่องสิ่งแวดล้อมในจังหวัดน่าน แต่เมื่อเริ่มทำโครงการจริง ๆ กลับลงพื้นที่ในจังหวัดแพร่ นั้นเพราะว่า การสานต่อกิจกรรมหรือดำเนินการโครงการให้เกิดความต่อเนื่องจำเป็นต้องมีพันธมิตร ซึ่ง ผศ.ดร.อินทัย ชลชาติภิญโญ อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่ม Little Help ตั้งแต่เริ่มแรก มีเจ้าหน้าที่และเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ อยู่ในจังหวัดแพร่ที่จะสามารถช่วยเหลือได้ จึงตกลงเริ่มทำโครงการที่อำเภอวังชิ้น โดยเริ่มจากการปลูกต้นไม้ก่อน แต่เป็นในลักษณะปลูกเสริม

"คนที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมจะทราบอยู่แล้วว่า ป่าไม้จริง ๆ ไม่ต้องเข้าไปปลูก แค่นกพื้นที่ไว้ ป่าจะสามารถฟื้นฟูได้เองจากระบบนิเวศ แต่การปลูกป่าในลักษณะปลูกเสริมนั้น จะช่วยให้ป่าไม้มีความแข็งแรงได้เร็วขึ้น และทางทีมงานจะรับดูแลอีก 3 ปี เพราะเป็นช่วงเวลาที่ต้นไม้ยังไม่แข็งแรงพอ และต้องการการดูแลเป็นพิเศษ"

"ส่วนสำคัญนอกเหนือจากการปลูกป่า คือ การให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญของป่าไม้ การลงพื้นที่ปลูกต้นไม้เราจะเลือกพัฒนาชุมชนที่อยู่ใกล้ ๆ โดยให้ตระหนักถึงความสำคัญของป่าไม้และให้เข้าใจถึงพื้นที่ที่เขาอาศัยว่าเป็นพื้นที่ต้นน้ำที่ต้องช่วยกันดูแลรักษา"

บรรยากาศการลงพื้นที่ของกลุ่ม Little Forest

"ในระหว่างที่เราให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมกับการดำเนินโครงการ เราได้เห็นว่าจริง ๆ แล้วปัญหาหลัก คือ ปัญหาปากท้องของคนในพื้นที่ ดังนั้น ใจทย์ของเรา คือจะหาอย่างไรให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้น และในขณะเดียวกันก็สามารถช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป"

เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนนั้น มีอาชีพทำสวนส้ม คุณเชอรี่จึงได้ประสานงานกับนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มาช่วยวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องการบริหารจัดการและผลผลิต และพบว่าปัญหาสำคัญอย่างหนึ่ง คือ เรื่องน้ำ เพราะส้มเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก และพื้นที่บริเวณนั้นมีปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นปัญหาใหญ่ เกิดภัยแล้งเกือบทุกปี จึงได้ประสานงานเพิ่มเติมไปยังมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ฯ ในการจัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ช่วยวิเคราะห์การสร้างฝาย และส่งผู้แทนในพื้นที่มาเรียนรู้

"เราเชื่อว่าหัวใจของคนในชุมชนเป็นเรื่องสำคัญ การที่เขารู้สึกว่าได้มีการดูแลใส่ใจที่ดีจากเรา เขาก็จะได้รับสิ่งดี ๆ คืนมา และสุดท้ายเขาก็จะได้รับการใส่ใจดูแลที่ดีด้วยเช่นกัน"

เนื่องจากนักวิชาการยังคงเถียงกันอยู่ว่า การสร้างฝายเป็นเรื่องที่ดีต่อสภาพแวดล้อมจริงหรือไม่ เพราะฉะนั้นในการสร้างฝาย คุณเชอรี่จึงให้ความสำคัญกับพื้นที่ที่จะสร้างให้กระทบกับระบบนิเวศต่าง ๆ น้อยที่สุด รวมถึงความเป็นอยู่ของคนในชุมชน นอกเหนือจากการ

“ ทุกวันนี้โลกเป็นอะไรมาหลายจริง ๆ นี่คือบ้านหลังเดียวของเราทุกคนนะ เราไม่มีโลกใบที่ 2 มาสำรอง อย่างน้อยขอให้ทุกคนมาร่วมรับผิดชอบโลกใบนี้ไปด้วยกันเถอะ เราสะดวกสบายน้อยลง แต่มันจะช่วยดูแลชีวิตของเรา ชีวิตของคนที่เรารัก ไปจนถึงชีวิตของคนรุ่นหน้าได้อีก ”

ลงพื้นที่จริงแล้ว โครงการยังมีการฉายภาพยนตร์เรื่อง An Inconvenient Truth โดย Al Gore ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากวิกฤติสิ่งแวดล้อมให้กับคนในเมืองเพื่อสร้างการตระหนักรู้ และปลูกกระแสให้หันมาสนใจสิ่งแวดล้อม

อุปสรรคเต็มพริ้วใจ

การดำเนินโครงการในระยะแรกมีปัญหาในหลายมิติมากและเป็นปัญหาในพื้นที่ที่ไม่เคยรู้มาก่อน คุณเชอร์รี่เล่าว่าในช่วงแรกเคยรู้สึกท้อใจ

แต่พอคิดว่าถ้าถอยหรือล้มเลิก สิ่งที่เราดำเนินการอยู่จะไม่สามารถไปต่อได้ จึงค่อย ๆ แก้ปัญหาด้วยการแยกระบบความคิดเป็นส่วน ๆ

“สิ่งที่จะทำให้เราหมดกำลังใจเราจะพักไว้ก่อน เราจะมองคนที่อยู่ข้าง ๆ ที่กำลังไปพร้อมกับเรา ซึ่งตอนที่ลงพื้นที่ ต้องบอกเลยว่าสายตาของคนในพื้นที่หรือใจที่เราสัมผัสได้มันยิ่งใหญ่มากกว่า นี่จึงเป็นแรงผลักดันให้เราทำสำเร็จ”

การลงพื้นที่ปลูกป่าได้สร้างความรู้ใหม่ ๆ มากมายที่ไม่เคยคิดว่าจะได้มาเรียน เช่น วิธีการสร้างฝาย ขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ

ไม่ว่าจะเป็น การผูก การใส่หิน และการมัด รวมไปถึงการจัดการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หน่วยงาน

“เราเป็นเหมือนคนที่คอยตรวจดูว่าขั้นตอนการทำฝายแต่ละขั้นถูกต้องหรือไม่ แม้กระทั่งตอนไม่ได้อยู่ในพื้นที่ก็จะมีคนคอยส่งรูปกลับมาให้ตรวจงาน รวมไปถึงการบริหารจัดการหน่วยงานก่อนก่อสร้างซึ่งเป็นงานที่เราไม่เคยทำมาก่อน”

คุณเชอร์รี่เล่าถึงการช่วยเหลือกันของคนในชุมชนว่ามีตัวแทนของคนในชุมชนที่ไปเรียนเรื่องการสร้างฝายเมื่อกลับมาจากการสร้างฝายของหมู่บ้านเสร็จแล้ว และได้รับคำขอให้มาช่วยอีกหมู่บ้านหนึ่ง ตัวแทนท่านนั้นก็ให้ความช่วยเหลือโดยไม่รับค่าตอบแทนใด ๆ เรื่องแบบนี้เป็นเรื่องของการให้ที่ยิ่งใหญ่ ส่งต่อซึ่งกันและกันของคนในชุมชน

“ที่ผ่านมา เราจะถามคนในชุมชนตลอดว่า ผลผลิตสัมเป็นอย่างไรบ้าง รายได้ดีไหม เขาก็จะเล่าให้ฟังว่ารายได้เพิ่มขึ้นอย่างไร มีพี่คนหนึ่งแซวเล่นว่า สัมรอบแรกเก็บเกี่ยวไม่ทันเลยเพราะมัวแต่มาช่วยงานสร้างฝาย ซึ่งเป็นความเสียสละที่อาจจะดูเป็นเรื่องเล็ก ๆ แต่นี่คือรายได้ของเค้าที่ใช้เลี้ยงครอบครัว เราเลยคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่เราได้มากกว่าการปลูกป่าสร้างฝาย”

เริ่มต้นวันนี้ เริ่มได้จากตัวเอง

คุณเชอร์รี่บอกว่า ก่อนหน้าไม่ใช่คนที่ใช้ชีวิตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแบบนี้ ต้องขอบคุณคนที่เชิญไปงานต่าง ๆ ทำให้ได้รับรู้ข้อมูลมากขึ้น ทำให้ตระหนักได้ว่าการใช้ชีวิตของเราในแต่ละวันจะสร้างผลกระทบอย่างไรต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้รู้สึกที่ต้องเปลี่ยน แต่เป็นการค่อย ๆ เปลี่ยนโดยเริ่มจากเรื่องที่ทำได้ง่ายที่สุดก่อน เช่น การไม่รับถุงพลาสติก เราจึงหาถุงผ้ามาใช้ของ เวลาที่ลืมถุงผ้าก็จะเก็บของไว้ในกระเป๋าหรือในรถแทน ในบางครั้งก็เลือกจะไม่ทานก็ได้ ถ้าหากจะเป็นการสร้างพลาสติก รวมถึงการลดใช้พลังงานต่าง ๆ ภายในบ้าน หัวใจหลักของเรื่องนี้คล้ายกับเรื่องของเศรษฐศาสตร์ตรงที่เราจะหาอะไรให้การใช้ชีวิตทรัพยากรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คุณเชอร์รี่กล่าวเสริมว่า ที่ผ่านมาไม่เคยสนใจว่าสิ่งแวดล้อมสำคัญอย่างไร ยึดแค่ความสะดวกสบายของตัวเอง แต่พอเปลี่ยนวิถีชีวิตแล้ว รู้สึกกับตัวเองว่ายังต้องไปต่อ และมองว่ามันเป็นหน้าที่ของมนุษย์ทุกคน เพราะไม่ใช่แค่คน ๆ เดียวจะสามารถเปลี่ยนหรือรับผิดชอบต่อโลกใบนี้ได้

“สิ่งที่น่ากังวล คือ ทุกวันนี้โลกเสียสมดุลมาากแล้ว ตัวเราเองคนเดียวก็ทำอะไรไม่ได้ทั้งหมด เรื่องแบบนี้ยังต้องการพลังของคนอีกมาก ซึ่งคนรอบข้างจะได้รับอิทธิพลจากเราก่อนข้างมาก เพราะเมื่อทำอย่างจริงจัง คนรอบข้างเห็นก็เริ่มซึมซับและทำตาม”

“เราเคยเป็นคนที่ใช้ชีวิตแบบคนทั่วไป ต่อให้ใครมาบอกเรา ณ วันนั้น ตอนที่เรายังไม่ได้สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อม เราก็จะรู้สึกว่าเป็นอะไรมาหลายไหม เราจะมีความรู้สึกแบบนั้น แต่ทุกวันนี้โลกเป็นอะไรมาหลายจริง ๆ นี่คือบ้านหลังเดียวของเราทุกคนนะ เราไม่มีโลกใบที่ 2 มาสำรอง อย่างน้อยขอให้ทุกคนมาร่วมรับผิดชอบโลกใบนี้ไปด้วยกันเถอะ เราสะดวกสบายน้อยลง แต่มันจะช่วยดูแลชีวิตของเรา ชีวิตของคนที่เรารัก ไปจนถึงชีวิตของคนรุ่นหน้าได้อีก”

little big green

AS GREEN AS YOU CAN

As Green As You Can แคมเปญคิดก็เขียวแล้ว

คุณเชอร์รี่ซึ่งทำถึงโครงการใหม่แกะกล่อง “Little Big Green” ที่จัดทำร่วมกับครูลูกกอล์ฟ คณาธิป สุนทรักษ์ และ The Flight 19 Agency ภายใต้คอนเซ็ปต์ As Green As You Can ที่หมายถึงการเป็นคนกรีน (คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม) เท่าที่คุณสามารถทำได้ เพื่อเป็นศูนย์กลางการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องวิถีชีวิตรักษ์โลกที่หลากหลาย โดยเน้นเข้าถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่เพื่อบอกว่า รูปแบบการใช้ชีวิตของทุกคนมีส่วนในการรับผิดชอบต่อเรื่องสิ่งแวดล้อมได้ เพียงแค่เราบริโภคแต่พอดี คุ่มค่า และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ต้องไม่กระทบกับการใช้ชีวิตประจำวัน สามารถติดตามกันได้ที่ Facebook Fanpage @littlebiggreen IG : Little.biggreen และทาง www.littlebiggreen.co